

INDIA BRÁHMIN ELEME A KATH. HITHIRDETÉS SZEMPONTJÁBÓL

(A Katholikus Hitterjesztés Lapjai 1890. január. IX. évfolyam, 1. füzet, 3. oldal)

Akit India jövője érdekel, arra nézve fontos és döntő kérdés, mikor látja térdelni a bráhmint Megváltónk keresztjének tövében.

A bráhmin azt a meggyőződést vallja, hogy különb a világ minden ivadéknál. Az indiai hithirdetőt szíve a megvetett páriához vonzza, de ha Indiát csakugyan ismeri, bevallja, hogy jobban szeretne egy bráhmint, mint tíz páriát megtéríteni. Miért? Tíz páriának a megtérése a nagy tömegre nem gyakorol döntő befolyást, holott egyetlen bráhminnak a példáját vetekedve követnék a szúdrák és páriák helységei, mert a bráhmin faj tekintélye előtt fejet hajtani dicsőség Indiában.

Honnét ez a fölény?

Valószínűleg 2000 vagy 1500 évvel Kr. sz. e. az árya nép elhagyta az Oxus folyó partvidékét, elhaladt Perzsia mellett, áttört a Hindukus hegységen, és megállapodott a Ganges által öntözött új hazájában. Véres harcok után urává lett a hódító a földnek és őslakóinak.

Eredetileg az árya sem ismerte a halandók ama osztályozását, mely később válaszfalat emelt és képez ma is Indiában ember és ember között. Miként a görög és római, az árya családfő is a körülmények szerint pap, katoná, polgár volt családjában.

Idő folytán mintegy magától történt, hogy az egyik család ivadéka pap, bíró és tudós lett a közéletben, más családok tagjai pedig mint katonák érvényesíték magokat. Így szállott a papi és katonai rang egyes családokban apáról fiúra. A papi nemzetiségek „bráhmin”, a katonaiak „kszhatrya” név alatt emelkedtek a nép zömét képező „vaisszya” elem fölé, mely földművelést, ipart és kereskedést űzött. Ez még nem a „kasztrendszer” volt, hanem a vallásos és harcias nép természetének megfelelő osztályozás.

A „bráhmin” elem azonban nem elégedett meg avval, hogy értelmi fölénye által vezérszerepet játszott a hódító áryák élén, hanem ezt az uralmat biztosítani is törekedett azáltal, hogy a „bráhmin” vér tisztán öröklődjék át mindenkorra. Elzárkózott a meghódított őslakosoktól, sőt a „kszhatrya” és „vaisszya” elemet is arra serkentette, hogy a vérvegyülést kerüljék.

Sem a „kszhatrya”, sem a „vaisszya” nem lépett a „bráhmin” nyomdokaiba: ez is, amaz is összevegyült a meghódított őslakossal. Mert így aztán sem a „kszhatrya”, sem a „vaisszya” nem volt tiszta „árya” vér, a „bráhmin” elem egyaránt elzárkózott fajrokonaitól és a meghódított néptől. Ez volt a „kasztrendszer” épületének alapköve.

A „bráhmin” és „kszhatrya” nemzetség között megszűnt ugyan a bensőbb viszony, de törésre két okból nem került a dolog. Egyrészt a katona tisztelete a bráhmin vérnek tisztaságát és értelmi fölényét, másrészt a bráhmin szívesen támaszkodott a fejedelem hatalmára. Mint hatalmas tényező gyarapítja a bráhmin erejét papi jellegre is; ő volt a „Mantra” (bűbájos ima) tulajdonos öre és végzője ama szertartásoknak, melyek nélkül az isteneknek tetszeni, csatát nyerni, esőt kapni stb. nem lehetett. A bráhmin mint költő tetszése szerint emelte a hímnév magaslatára, vagy sújtotta porba a kortársakat; őrizte és magyarázta a törvényeket; a „Manavadhárma-szasztra” (Manu törvénye) a bráhmin kaszt érdekeinek foglalata, melynek érvényét a kszhatrya pengéje szerzett Indiában. A nyers erő a „radzsah” (fejedelem) kezeiben volt, de kezeit a bráhmin vezette mint pap, hivatalnok, tanácsos, követ stb.

Leszámítva a fejedelmi rangra emelkedett családokat, a kszhatrya elem idővel belevegyült az őslakosok zömébe; tiszta „kszhatrya” vérnek ma Indiában csak a „maharatta” és „radzsaputra” elemet tartják, holott ezeknek a „kszhatrya” rangot a bráhminok adományozták, midőn a bráhmin vallást fölvtették és védelmökbe fogadták: alig fér ahhoz kétség, hogy a „maharatta” és „radzsaputra” nemzetségek nem is árya eredetűek. A „vaisszya” elem is úgy elvegyült, hogy ma kevesen viselik ezt a nevet, és még ezeknek az eredete sem tiszta.

India néposztályait ma tehát egyrészt a bráhmin és szúdra kasztok, másrészt a páriák képezik.

A „szúdra” elem nem árya, hanem dravida eredetű; már akkor Indiában lakott, midőn az árya hódítók megérkeztek. A „szúdra” nem szállt síkra a hódítók ellen, sőt elfogadta azoknak szokásait és vallását: észrevétlenül körébe vonta a kszhatrya és vaisszya elemet, míglen elenyésztette azokat. A kszhatrya és vaisszya elem elvegyülése nem apasztotta, hanem növelte a kasztok számát, mert a szúdra családok aszerint tartották magokat különbeknek, amint ereikben több és tisztább árya vér lüktetett. E hatalmas elemnek illetően elforgácsolása tette lehetővé, hogy Indiában idegen hódítók csekély erővel nagy birodalmakat alapítottak.

A páriák valószínűleg khamita eredetű őslakosai Indiának; azok a sötétbarna ördögök ők (rákszászi), kikről a régi emlékek beszélnek. A hódítók megvettetek olyan népet, mely gyáva, alattomos volt, és simulni nem akart. Ami söpredéket a felső osztályok kidobtak, a páriák számát növelte. Amint egyes embernél is megесik, hogy megkedveli az iszapot, és abból menekülni meg sem kísérli, a páriák sem törekedtek nyomorult helyzetökből kiemelkedni; megbarátkoztak a fertővel, sőt vigasztalást is találtak abban, hogy ők, a megvetettek ehetnek húst, ihatnak részegítő italt, élhetnek szertartásos

mosakodás nélkül, amit a bráhmín és szúdra nem tehet. Minél szabadabban élt a pária, annál fertőzöttebb, undokabb lett a bráhmín és szúdra szemében, míglen ez az utálat odáig fajult, hogy ma a bráhmín és szúdra fertőzött állatnál alábbvalónak tekinti a páriát.

Így alakult az a társadalom, melylyel ma szemközt áll Indiában a keresztény vallás. A Buddha-féle protestántizmus nem jöhet itt számításba, mert elkeseredett harcok után ez a pogány eretnokség Indiából száműzve Tibet, Kína és Japánban honosodott meg. Leigázták Indiát a mozlimek is; ma az izlám híveinek száma 60 millió, de a társadalom átalakítására gyöngének bizonyult.

* * *

Az eredeti bűn óta az ember hajlandó imádatni magát embertársai által. Ez az imádati hajlandóság szülte és szüli a zsarnokokat; változnak a nevek, szokások, eszközök, alakok: a lényeg marad – imádat követel Nabuchodonozor is, a pártvezér is, sőt még ennél kisebb zsarnok is.

Bráhmín vérből nem eredtek messze kimagasló férfiak: Caesarok, Napóleonok, de ennél nagyobb sikert mutathat föl a bráhmín elem, mert elhitette évezredekre milliók által, hogy minden bráhmín isten.

A hindu társadalom alapelve: „A bráhmín Brahma fejéből, a ksztatrya karjából, a vaisszya combjából, a szúdra talpából született”. A pária eredetére a hindu nem is kíváncsi.

A bráhmín minden reggel afölött elmélkedik, hogy ő tulajdonképpen isten, sőt imígy köteles szólni „Isten vagyok, nincs kívülem más isten;”²⁶

²⁶ A hindu szentíráskor ún. *upanisadjai* nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy elmagyarázzák, az élőlény (a lélek) azonos Istennel abban a tulajdonságában, hogy ő is örök, s el nem pusztítható, de különbözik is Tőle abban, hogy végtelenül parányi, míg Isten hatalmas és mindenható. A hindu szentíráskorban mind az azonosságra, mind pedig a különbségre is találhatunk utalásokat.

A szövegben leírtak nem a hindu szentíráskor eredeti következtetésein alapulnak. Ezt a filozófiát Sankara (Kr. u. 788-820) vezette be Indiában, akinek tanítása meghatározó jellegű volt a szentíráskor megértésének későbbi vonulataira.

Sankara nagy hangsúlyt fektetett arra a *tat tvam asi* (te is az vagy) szanszkrit frázisra, amely az élőlény minőségi azonosságát jelenti a Legfelsővel. Hogy alátámassza monista magyarázatát, Sankara kijelentette, hogy az élőlény minden tekintetben egyenlő a Legfelsővel *Brahmannal*. Ezért az anyagi világból való felszabadulást úgy értelmezte, hogy az élőlény, vagyis a lélek visszautasítja az egyéniség illuzórikus érzését, és beleolvad a *Brahmanba*. A védikus irodalom megerősíti, hogy a lélek nem azonos az anyagi testével, és hogy az anyagi azonosság érzése az illúzió hatásának köszönhető.

Minden transzcendentista lelki törekvéseit beteljesíteni próbáló hindu hangsúlyozza, hogy *aham brahmásmi* – „brahman, transzcendentális lélek vagyok”, mint ahogy azt a *Brihadáranjaka-upanisad* is állítja. A szentíráskor teista követői azonban fenntartják, hogy bár az élőlény egy transzcendentális lélek, nem minden tekintetben azonos a mindent átható Istennel. Azt állítják, hogy bár minden lélek *brahman* (az az anyagon túli valóság), a Legfelsővel örök lény, Isten a legfőbb örök között, valamint túl van az esendőkön és a nem esendőkön egyaránt (Svetásvatara Upanisad 6.13)

A Sankariták szerint minden ilyen megkülönböztetés az illúzió terméke, és hamis, mert a *Brahman* az egyetlen abszolút, az egyetlen igazság, s az élőlények is istenné válhatnak bizonyos gyakorlatok és élethelek követésével.

Brahma vagyok, boldogságom tökéletes, engemet változandóság nem érintet”. Mielőtt áldozatot mutat be, ezt mondja: „Én vagyok az az isten, akinek bemutatom az áldozatot”.

Ezt az istenségről szóló tant szívós következetességgel vésik híveik elméjébe. Ismeretes ez a hindu okoskodás: „A világ az istenek hatalmában van, az isteneknek a „mantra” (bűbajos ima) parancsol, a „mantrát” a bráhmínok imádkozák, tehát a bráhmínok a mi isteneink”.

A bráhmint istenségére figyelmezteti a tavak kék tükrén pihenő lótuszvirág, melynek kék szirmaiból a bráhmín ősei születtek; a Göncölszekér hét csillaga a bráhmínok ősapjai.

Oly büszke a bráhmín az ő isteni eredetére, hogy bemocskoltnak tekinti magát, ha érinti is közönséges halandó vagy tisztátalan állat. Utál minden bőrt, kivéve a saját becses bőrét. Ebben követőkre talált a szúdrákban, kik p. o. dobot nem vennének kezökbe semmi áron.

Mégis van egy kivétel: a bráhmín tigris- vagy gazella bőrön ülhet, alhatik. A valamirevaló „szaniasszi” (vezeklő bráhmín) hóna alatt viszi ezt a bőrt mindenüvé, nehogy tisztátalan helyre üljön véletlenül. A tigris erős, a gazella kedves, ilyen vonatkozás illik a lótuszvirág és a Göncölszekér atyafisághoz.

A bráhmín frissen szakított banánlevélről eszi eledelét; villa, kanál nem kell neki, mert ezeket pária nyelve is érinthette, ezt a szennyet pedig lemosni kevés a szent Ganges vize! Tisztátalan ember jelenlétében nem eszik; ilyen pedig a szúdra, pária és európai. Mikor Indiában megnyílt az első vasút, a bráhmínok külön szakaszokat követeltek a kocsikban; mert a társulat erre nem állt rá, megfogadták, hogy egy bráhmín sem teszi lábát vasúti kocsiba. Nem tartották meg ezt a fogadást, de fejüket kidugják az ablakon, ha esznek; csak a buzgóbbak képesek inkább koplalni. Az állomásokon bráhmín fiúk szolgálnak vízzel az utasoknak; azzal nem törődnek ezek a fiúk, hogy ilyenkor szolgálai szúdra és páriának, de föld alá szégyenlenék magokat, ha a szúdra csak ujjahegyét mártaná is italukba.

Egyik jezsuita tanár a természettani szertárban dolgozott egy keresztény és egy bráhmín növendékével. A szomjas bráhmín egy üveg vízre mutatva kérdezte, ihatik-e belőle? A tanár igenlő válaszára fogta az üveget és indult kifelé; midőn a tanár megjegyzi, hogy a teremben igyék, szótlanul letette az üveget. Azt kérdezhetnék, ha az európai tanár jelenléte tisztátalanná tette a bráhmín italát, nem félt-e, hogy beszennyezi az üveg, melyet pária is érintetett? Nem! Mert a hindu úgy iszik, hogy fölveti fejét és egy-két arasz magából önti a szájába az italt.

A jezsuita atyáknak Tricsinopoliban virágzó egyetemök van; az 1450 növendékből 150 katolikus, a többi pogány, ezek közt 700 bráhmín. A künnlakó növendékek ebédjüket magokkal hozzák; egyik tanár éppen ebéd ideje alatt találkozik egy növendékkel, aki várakozott, míg bráhmín iskolatársai elhagyják az ebédlőt, mert mint szúdra nem ehetett velök. A tanár méltatlankodó megjegyzésére a szúdra így felelt: Így van ez rendjén, tanár úr; hiszen a bráhmínok uraink.

A természettan tanára a villanyosságot magyarázván, egyéb kísérletek között előfordult a villanyos sziget is. Egyik bráhmín fölállt az üveglábú számolýra, és társai nevetgélve pattantottak szikrát belőle; amint egyik iskolatársa a bráhmín ifjú fülét érinti, fölegyenesedik a bráhmín sarj, végig méri a vakmerőt, és rárivall: hozzá ne nyúlj! A vakmerő iskolatárs szúdra volt, és nem is neheztelt a nyilvános megszégyenítésért.

De utóvégre is lehetetlen, hogy a bráhmín be ne szennyezze magát tisztátalan dolgok érintése által. Manu, a mesés törvényhozó is belátta ezt; azért rendelte a mindennapi fürdést. Szabály szerint napkeltekor minden bráhmínnek fürdenie kell valamely szent tó vagy folyam vizében; napközben is fürdik, sőt nem tud víz mellett elmenni, hogy karjait bele ne mártsa, lábait meg ne áztassa. Európai is fürdik naponkint, csak hogy a bráhmín életében a fürdés is egy mozzanata a bálványimádásnak.

A szarvasmarha Indiának egyik kincse; a szanszkrit költészetben a tehén az áldás és vagyon jelképe. Az ökör szánt, húzza a szekeret, viszi a terhet; a tehén adja a tejet. A hindu törvényhozók megtiltották a szarvasmarha vágását, hogy emelkedjék a létszám, de meg azért is, mert a marhahús egészségtelen eledel a forró égöv alatt. A bráhmínok tovább mentek, és mint vallási tételt állították föl, hogy kivéve a bráhmínon elkövetett gyilkosságot, legnagyobb bűn szarvasmarhát leölni. El is szokott 3000 év alatt a hindu a marhahústól úgy, hogy akkor is undorodik tőle, ha nem rabja többé a bálványimádásnak. Egy hithirdető azt kérde egyik hívétől, ennék-e marhahúst, ha az egyház parancsolná? Ennem, volt a felelet, de úgy esnék, mintha kutyát vagy hernyót kellene ennem. (A ker. vallás ellen védekező hinduk pogány szokásait is erőlködnek megokolni. Így p. o. a marhahús tilalma mellett Danajád bráhmín így érvel: egy tehén ad életében 50 ezer liter tejet, vagyis 25 ezer embernek egy napra táplálékot: egy tehén szaporodása lehet 6 tehén, 6 ökör; a 6 tehén ad 150 ezer embernek napi eledelt, a 6 ökör pedig szántás által 250 ezernek. Egy le nem vágott tehén tehát 425 ezer embert táplál egy nap. Erre egy tréfás angol imígyen számolt: egy le vágott tehén egy nap megeszik 20 kg búzát, melyet ha elvetünk, az első termés 200 kg, a hatodik 20 millió kg: ez pedig 10 millió embernek napi tápláléka. — A lap szerkesztőjének megjegyzése)

A kath. hithirdetők alkalmazkodnak a szokáshoz, nem esznek marhahúst, szolgálát is csak a szúdrák előkelőbb osztályaiból fogadnak.

A bráhmínok utálják az angolok egyik-másik szokását, de bámulói a fölöttök uralkodó nagy nemzet fensőbbiségének. Belátják, hogy az európaiak megelőzték őket a gőz és villanyértékesítés által, de büszkén hivatkoznak arra is, hogy Indiának hajdan népes egyetemei voltak. Ha nem tagadhatják, hogy az európai ember is, ámbár nem született Brahma szájából, lehet nemes, tudós, jellemes egyéniség, azt mondják tekintélyök oltalmára: vannak nyugati bráhmínok is.

* * *

Nevetségesek azok a mesék, melyeket a bráhmínok azért találtak ki, hogy isteni eredetüket elhitessék a néppel. Visnu és Síva imádói mégis vak hódolattal ismétlik: a bráhmínok a mi isteneink. Ahol a ker. igazságok utat törnek magoknak, ott a bráhmínok imádása csökken, de a tömeg milliói ma is áhítattal tekintenek föl bálványaikhoz. A világtörténetben egyetlen példa ez. Nemzetségek milliói állják körül azt az oltárt, melyre a bráhmínok büszke sarjadéka helyezkedett; trónok törtek össze, királyi családok veszték ki, Buddha lázító szózata járta be Indiát, Mohamed követői hindu vérben gázoltak: és a törzsek milliói ott térdelnek ma is az élő bálványok előtt.

Ezt a fölényt a bráhmín nem politikai jelentőségének köszöni, hiszen a hatalom ritkán és csak rövid ideig volt itt-ott kezében; nem tulajdoníthatjuk a gazdagságnak sem, mert földi javakkal csak a fejedelmek rendelkeznek; még kevésbé vezethető vissza hódító őseik érdemeire vagy a büszkén emlegetni szokott képtelen mesékre. Melyik tehát a forrása a bráhmínok fölényének? Tiszta vére, magas értelmisége, acélos jelleme és szellemi jelessége: ezek által kormányozta, bővölte el, ejtette ámulatba azt a húsz néptörzset, melyek 3000 év alatt nem érték el a nagykorúságot. Maga az a kétségtelen tény, hogy járomba hajtotta a bráhmín polgártársait, az agyafúrt ravaszság mellett észbeli fölényre is vall.

A bráhmín bálványozás főigazsága, hogy a bráhmín istennek születik. Ez az eszme hangzik vissza a szanszkrit, hindosztáni és tamil irodalom műveiből: ezt a gondolatot jelképezik a vallás összes szertartásai; ezt a törvényt fejezik ki még a társadalmi szokások is. Semhogy a hindu megtagadja ezt az alapelvet, készebb Brahma, Visnu, Síva és a többi 300 millió istennek hátat fordítani.

Szívósan ragaszkodik a hindu eme imádatos tisztelethez, mintha veleszületett ösztöne kényszerítené. A szúdra belenyugszik abba, hogy apját, ha rászolgált, fölakaszszák, de utálatos merényletet látna abban, ha hurkot vetne a hóhér a legcégéresebb bráhmín nyakára. Van Indiában sok vagyonos és tanult szúdra és pária; ha találkoznak legszegényebb és tudatlan bráhmínal,

félre állnak, míg elhalad és áhítattal tisztelik benne a nemes vért, az isteni méltóságot, ha rongyok fődik is. Meglepő az a biztosság, melylyel ráismer minden hindu a bráhmínra; segítik ebben a bráhmínon észlelhető jellegzetes ismérvek. Arcáról azt tartják, hogy szebbet alig találni; termete nyúlánk, mozgása könnyed, mozdulati kecsesek; egyszerűen de ízléssel ruházkodik. A szúdra rikító színeket, virágokkal átszótt selymet kedvel; a bráhmín oly művésziesen dobja vállára a gyolcs köpenyt, hogy a szobrász sem tudná különben rendezni.

Ha ifjú bráhmínal társalogsz, meglep élénk és szellemes észjárása. Egy-egy észrevétele talán együgyű, de érvelésed velejét könnyen fölfogja, és meg is rostálja; viselkedése játszi és szelíd, kissé hízelkedő, emberségtudó és gyöngéd. Ha szívességedet akarja igénybe venni, oly ügyesen fonja a beszélgetés szálát, hogy alig veszed észre, midőn teljesíted kérését. Pedig ez a kellemes csevegő, ez az ügyes diplomata csak 15 éves gyerkőcz, de bráhmín.

A hindu nyelvet a bráhmín beszéli legtisztábban, a nép nem is akar vele versenyezni, mert azt tartanak a legdörébb szudrának, aki a bráhmín viseletét, modorát, nyelvét utánozni akarná.

A bráhmín fiú hétéves korában megkapja a szent zsinórt, mely áll 3 szál tiszta, vagyis a növényről bráhmín által szedett és font gyapotból. Ezáltal részesévé válik a bráhmínok minden kiváltságának és használhatja a „dvidzsa” (kétszer született) nevet. De a háromfonalas zsinór nem ismertetőjele a bráhmínoknak, mert viselik 300 év óta a tamilok között a „kammaler” nevű nemzetiségek is mint jutalmat, hogy Brahma hívei lettek.

A bráhmín jelképes vonásokat ken homlokára, de ez vallási cselekvény, és nem a kasztnak jelvénye.

A hinduk istenei elvben Brahma, Visnu és Síva, de imádói csak Visnu és Sivának vannak. Mesélik, hogy Brahma egy füllentés miatt lett trónvesztett, és nincs is csak egy temploma Indiában; van annál több és ékesebb Visnu és Sivának, mert még ebben is vetekednek Visnu és Síva követői, akik halálra gyűlölik egymást. Madraszban Visnu hívei Síva követőit nyilvános vitatkozásra szólították föl 1888-ban. Visnu követőiből megjelent néhány ezer, Síva híveiből egy sem; de érkezett Síva híveitől levél, melyben lemondanak a vitatkozásról, mely a kérdést megoldás helyett még jobban összebonyolítaná. Visnu hívei győzteseknek hirdették magokat városszerte, mert ha Sivának 1008 neve van is, Visnunak pedig csak 1000, Visnu mégis különb isten.

Mindegyik felekezet külső jelek által is megkülönbözteti magát. Az ájtatos bráhmín minden reggel homlokára keni – szantálfa vagy tehéntrágya

hamujából készült sárral – kedvenc istenének jelvényét. Visnu híveinél ez a jel három vonás: a középső piros a homlok tetejéről az orrán végig a felsőajak közelébe száll le, a két fehér az orrtól a két halánték felé hajlik el. Siva híve vízszintes fehér vonásokat ken a homlokra, vagy megelégszik pecsételő ostyához hasonló piros, fehér vagy fekete körrel homloka közepén.

Ha bráhmínról van szó, nem szabad gazdagságra, fényes öltözetre, lakásra gondolni. Tévednek, akik India említésekor Golkond gyémántjaira, Kázmír szöveteire, a nábobok kincseire, a fejedelmek aranytrónjaira gondolnak. Voltak és vannak Indiában dúsgazdag fejedelmek, de minél több kincs halmozódott össze a paloták és templomokban, annál szegényebb a nép. Embe szabály alól a bráhmínok közül is csak azok képeztek kivételt, akik a fejedelmek miniszterei vagy a templomok vagyonának kezelői voltak. Ma a bráhmín többnyire mind vagyontalan, de a szegénység nem csökkenti tekintélyüket. A hindu a tiszteletadást nem köti gazdagsághoz, mint ez Európában szokás. A dúsgazdag pária éppen olyan megvetett, mint koldus testvére; ellenben a templom egerénél is szegényebb bráhmín sokkal büszkébb, semhogy leüljön étkezni India alkirályával.

A trincsinopoli egyetem egyik bráhmín növendéke avval kereste kenyerét, hogy szakácsa volt egy gazdag szudrának, de azt a világért nem tette volna, hogy egyék olyan rizsből, melyet ura főzött.

* * *

Remélhető-e, hogy a bráhmínok megtérnek? A kath. hithirdetők e tekintetben eltérő nézeteket vallanak. Némelyek szerint a bráhmín gőg és megátalkodás legyőzhetetlen akadályokat gördít a malaszt útjába; mások azt vélik, hogy a bráhmín megnyerhető az evangéliumnak, sőt a hinduk tömeges megtérése előtt a bráhmínokat kell megnyerni a ker. vallásnak. Utóbbi nézet védelmezői hivatkoznak a jezsuiták által a 17-ik század elején elért eredményre. E lapok ismertették már (I. 145-158. II.) Nobili Róbertnek és társainak működését, itt tehát csak röviden összegezzük az eredményt.

A 17-ik század elején Madura, egykor Karnatik királyság székhelye, gyűpontja volt a bráhmín tudománynak; egyetemét 10,000 bráhmín ifjú látogatta. A fényes város legszegényebb negyedének roskatag viskójában 14 éve lakott már Fernandez jezsuita, de a hindukból egyet sem, a páriákból is csak néhányat térített meg. Miért? Azt vetették szemére, hogy: a) nem érti a szanszkrit nyelvet, b) „parangui” nemzetség (söpredék), c) marhahúst eszik, d) bemeget a páriák lakásába.

Ekkortájt (1606) érkezett Madurába Nobili Róbert jezsuita. Unokaöccse volt Nobili Róbert bíborosnak, rokona és barátja a szintén bíboros Bellarminnak, nagybátyjai közül ketten sz. Péter utódjai voltak. A lángész éles tekintetével ismerte föl, mi akadályozza a hinduk megtérését: a bráhmínok megnyerése nélkül nem lehetett a nép zöméhez férni. Mivel a bráhmínok előtt becsben csak a bráhmín tudomány és a vezeklő élet állott, elhatározta, hogy „pandit” (tudós) és „szaniasszi” (vezeklő) leszen. Megtanulta a szanszkrit nyelvet oly időben, midőn Európában még nevét sem ösmerték; kezében levén a kulcs, föltárult előtte a „Védák” és az összes szentiratok tartalma. A hindut érdekli a titokszerűnek varázsa; Nobili oly szigorúan és elzárkózottan élt, hogy csakhamar fölkelte maga iránt a bráhmínok érdeklődését. Tömegesen jöttek látni a „nyugati bráhmint”. Nobili bráhmín öltözetben, tigrisbőrön ülve fogadta vendégeit; alapos, de szófukar feleletet adott minden kérdésre. Számítani érthetőséggel győzte meg a bráhmínokat saját könyveikből szedett idézetek által Isten egységéről és a lélek halhatatlan voltáról.

Működését siker koronázta: több bráhmín megtért. Akadtak, akik alkalmazkodó rendszerét kárhoztatták; ama vádat eszelték ki ellene, hogy a bálványimádás egyes mozzanatait akarja becsempészni a ker. vallásba. Az ap. szentszék előtt XV. Gergely pápának 1626. jan. 31-én kelt irata által megnyerte perét, és virágzó bráhmín hitközséget alapított.

Nobili működése bizonyítja, hogy a bráhmínok megtérítése nem lehetetlen. De napjaink bráhmínjai hajlandók-e a megtérésre, és ha igen, miképpen eszközendő megnyerésük?

* * *

Eltekintve a hithirdetés foganatának természetfölötti eszközeitől, a bráhmín elemre hatást a szellemi fölény, a tudomány által kell gyakorolni. Ma nem szükséges többé, hogy a bráhmínok hithirdetője gazella-bőrön üljön, de legyen képes megmérkőzni a tudomány küzdterén e kiváltságos faj ellenvetéseivel.

Erre vállalkoztak a jezsuita atyák, midőn 1884-ben az angol kormányval történt egyezkedés után megnyitották főiskolájokat. Székhelyül Tricsinopoli szerencsésen van választva. (Tricsinopolinak egyik nevezetessége az a sziklatömeg, mely a város közepén emelkedik föl 300 láb magasra. [...] A hegy legmagasabb pontján egy vár áll, mely fontos szerepet játszott már többször a környék megvédésében. A másik nevezetesség Siva ama temploma, melyet a Ramajana hősköltevény szerint Trisava nevű óriás épített. Mert építőjének három feje volt, a templom körül keletkezett város Tricsinopoli (trisszi rapoli=háromfejű ember városa) nevet kapott. – A lapszerkesztő)

A 100 ezer lakost számláló város központja a dél-indiai bráhmín elem lakhelyeinek; a Kavéry folyó medrében, éppen a várossal szemközt fekszik

Szeringam sziget, hol Visnunak legnagyobb pagodája áll, mely körül 50 ezer bráhmín lakik. A növendékek száma 1450-re rúg, köztök 700 bráhmín.

A főiskolának már is mutatkozik hatása. A bráhmínok eddig megvetéssel tekintettek a kath. hithirdetőre, aki szóba áll még a páriákkal is. Ez a megvetés kihalóban van, mióta látja a bráhmín, hogy a pária lelkész és a hírneves főiskolai tanár tökéletesen egyrangú papok, Krisztusban testvérek. Nagyobb eredmény akkor fog mutatkozni Isten kegyelméből, ha az egyetem ifjai mint önálló férfiak érvényesítik majd magokat a polgári és társadalmi életben. Az önállóságot itt különösen a házasságra és megélhetésre kell érteni. A főiskola bráhmín növendékei többnyire mind házások, de aráját nem kapná meg az, aki fölvenné a keresztséget, sőt egyáltalában nem is kapna feleséget, mert ker. szúdra sem adná neki leányát, oly erősek a kasztok válszfallai; a megtérés másik akadálya a kenyérkérdés.

– Tudom, hogy a te vallásod az igaz, mondá egy bráhmín növendék ker. iskolatársának.

„Miért nem lész tehát keresztény?”

– Mit enném akkor holnap? Hol hálnék ma? Apám, anyám, rokonaim elkergetnének, legjobb ösmerőseim kerülnének. Nem tudok megbarátkozni avval a gondolattal, hogy átkos egyedül bitangoljak kidobottan kasztomból. Amilyen szegény vagy te is, adhatnál-e élelmet, ruhát, lakást? És ha adhatnál is, bráhmín nem adná feleségül soha leányát keresztény bráhmínnek. Ebből láthatod, hogy míg nem vagyok önálló, veled nem imádkozhatom.

Akadnak a növendékek között, akik a keresztségben szülőföldjök elhagyásának árán is szeretnének részesülni.

Midőn Európába utazandó valék, beszéli a Tricsinopoli főiskola egyik tanára, bráhmín növendékeim is jöttek elbúcsúzni.

„Nem utazhatnám-e, kérdé egyik, tanár úrral én is Európába?”

– Miattam igen, felelém neki; de neked vallásod tiltja hajóra szállni és hazádat elhagyni. Van bátorságod ezen túltenni magadat?

„Miért nem?”

– De ez még nem minden. A bráhmín csak bráhmín kezek által készített eledelt ehetik, mi pedig tisztátalanok levén, ...

„Mi a tanár urakat nem tartjuk páriáknak; ételelmet persze jobban szeretném magam főzni: vajon nem vihetnék-e magammal egy zsák rizst?”

– A kapitány ezt megengedné talán, nagyobb bökkenő a pénz. A vitelbér maga 500 Ft; aztán Európában nem lehet megélni 8-10 krajcár áru rizsből, – nem telik ki 20 krajcárból egy öltözet ruha, mint itt Indiában. Nem egy zsák rizs, hanem egy zsák pénz kellene ahhoz, hogy Európába jöhess.

„Pedig, mondá az ifjú leverten, szerettem volna elhagyni Indiát.”

A jezsuita atyák működése nem tetszik a bráhmínoknak, akik körömszadktig védik és megőrizhetni vélik kiváltságos helyzetüket legalább vallási és társadalmi téren. Lapokat, egyleteket alapítanak, hogy ellensúlyozzák azt a befolyást, melyet a kath. hithirdetők mint tanárok az elmékére, különösen a bráhmín ifjúságra gyakorolnak.

Egyik pogány lap 1888. okt. 20-i számában Ramaszvami Aijar bráhmín imígyen fakadt ki a tricsinopoli főiskola ellen:

„Az ősi vallásnak gyökerei fölszakadoznak. Tanúm erre a tricsinopoli főiskola. Vallásos és hazafias egyleteink, minő a „Siva samaja” is, mindent elkövetnek, hogy megtartsák ifjainkat az ősöknek igaz és fölséges vallásában; legkitűnőbb férfiainkat, mint p. o. Brimah Szri Szrinivasza, Szasztrijal és mások életüket nagylelkűen arra szentelik, hogy az aryai vallás fönséges igazságait hirdessék a ker. hithirdetők rendkívüli sikerei által megingatott ifjúságnak. De mi az eredmény? Tricsinopoliban az ifjúság fönnen hirdeti, hogy „tudósok jelentek meg köztünk, hogy nemzeti vallásunk meghalt, hogy átalakításra szorul. Ez-e az ifjú Indiának sokat emlegetett hazafisága? Ugyanazok az ifjak fordítanak hátat ügyünknek ma, akik tegnap készek voltak életüket dobni a mérlegbe.”

Ez a fölajdulás mit bizonyít? A bráhmínok érzik, hogy kath. tanárok befolyása mérsékli a pogány ifjúság ellenszenvét a kath. vallás iránt: a bráhmínok tapasztalják, hogy a kiháló ellenszenv helyét a pogány ifjúság szívében a kath. vallás iránt való tisztelet és hajlam foglalja el; a bráhmínok látják előre, hogy a külső akadályok eltávolítására elég erős nemzedék nyíltan a kath. egyház hívének vallja majd magát.

Kaján szemmel nézik a jezsuiták tanügyi működésének eredményét a különféle – van Indiában 30 körül – prot. felekezetek. Némely prot. iskola dicsekvőleg emlegeti, hogy tanítja a bibliát is, mert nem illik, nem szabad Krisztust agyonhallgatni! Az ilyen prot. iskolákba fogni kell élelem, lakás, ruha és pénz által a pogány növendéket; szúdra ifjú elvétele, bráhmín sarj nem lépi át ilyen iskolának küszöbét. Aztán a jezsuiták nem hallgatják agyon Krisztust: a tanári szék felett ott van a feszület mint hitvallás, és a tanár a hivatalos órán kívül is hat növendékeire társalgás és olvasmányok által.

A jezsuiták eljárásának illetékes bírása az indiai püspöki kar, melynek egyik tagja a Bangalorban (1887) tartott tartományi zsinaton így nyilatkozott: „Kívánatos, hogy minél nagyobb számban nyíljanak Indiában kath. főiskolák, minők a jezsuita atyáké Tricsinopoli, Bombay, Kalkutta és Mangalorban. Semmi más nem emeli oly hatalmasan szent vallásunk tekintélyét, nem mozdítja jobban elő hithirdetőink működését”. Megnyughatunk ft. Tissot püspök nyilatkozatában, aki 45 év óta él és buzgólkodik Indiában. („Au pays des castes” című munka után. – a lap szerkesztője.)